

SADRŽAJ

PREDGOVOR TREĆEM IZDANJU	XIII
PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU	XIII
PREDGOVOR PRVOM IZDANJU.....	XIV

PRVI DIO OPŠTA VIKTIMOLOŠKA NAČELA

I. NAUČNI ASPEKTI VIKTIMOLOGIJE	3
1.1. Uvod.....	3
1.2. Pojam i definicija viktimologije	4
1.3. Temeljne determinante u viktimologiji	6
1.4. Razvojni put viktimologije	7
1.5. Zadaci viktimologije.....	8
1.6. Suštinske viktimološke postavke.....	9
1.7. Utilitarnost viktimoloških principa.....	11
1.8. Klasifikacija žrtava.....	12
1.8.1. Tipologija Hansa von Hentiga (1948)	12
1.8.2. Tipologija Beniamina Mendelsohna (1956)	13
1.8.3. Tipologija Ezzata Fattaha (1967)	13
1.8.4. Tipologija Thorstena Sellina i Marvina Wolfgana (1964).....	13
1.8.5. Tipologija Roya Lamborna.....	14
1.9. Međuodnos počinioca i žrtve.....	14
1.10. Obim i domet viktimizacije	15
1.11. Autentičnost pravde i naknada štete žrtvama	16
1.12. Profil i elementi odgovornosti žrtve	16
2. ISTRAŽIVANJE ŽRTAVA ZLOČINA	17
2.1. Kriminološki aspekti žrtava.....	17
2.2. Krucijalne komponente istraživanja žrtava	18
3. UZAJAMNOST VIKTIMOLOGIJE I DRUGIH NAUČNIH DISCIPLINA.....	19
3.1. Vrste zločina i žrtava	20
3.2. Viktimogena dispozicija	20
3.3. Interakcija žrtve i počinioca	25
3.4. Geneza viktimizacije	28
3.5. Recipročnost sociuma i zločina	29
3.6. Odnos žrtve prema zločinu	30
3.7. Nasilnički kriminalitet i žrtve.....	30

DRUGI DIO
IZABRANE VIKTIMOLOŠKE TEME

I. GLAVA	39
1. MEĐUNARODNO HUMANITARNO PRAVO	39
1.1. Uvod	39
1.2. Ženevske konvencije i protokoli	41
1.3. Ženevske konvencije i međunarodni oružani sukobi	45
1.4. Ženevske konvencije i unutrašnji oružani sukobi	47
1.5. Protokol I	48
1.6. Protokol II	50
1.7. Humanitarno pravo i ugovori o ljudskim pravima	51
1.8. Međunarodni Crveni krst	52
1.9. Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i Ruandu	54
1.10. Međunarodni krivični sud	61
2. NACIONALNA STRUKTURA ZA IMPLEMENTACIJU MHP	63
2.1. Opšte napomene	63
2.2. Odnos međunarodnog i nacionalnog prava	64
2.3. Mjere nacionalne implementacije MHP	65
2.4. Prevodi ugovora MHP	68
2.5. Programi obuke	69
3. POVREDE MHP	70
3.1. Akti koji predstavljaju teška kršenja Ženevskih konvencija i Dopunskog protokola I	70
3.2. Krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (glava XVII Krivičnog zakona BiH)	72
4. ZABRANA RETROAKTIVNE PRIMJENE KRIVIČNOG PRAVA	85
5. UNIVERZALNA JURISDIKCIJA	88
6. NEPREDUZIMANJE MJERA	89
7. ZAKONSKA OGRANIČENJA	89
8. UZAJAMNA POMOĆ	90
9. SPREČAVANJE DRUGIH POVREDA	92
10. KOMPENZACIJA ŽRTVAMA POVREDA MHP	94
11. ZAŠTITA ZNAKA I NAZIVA CRVENOG KRSTA I CRVENOG POLUMJESECA	95
12. OSTALE MJERE IMPLEMENTACIJE	96
12.1. Lica lišena slobode	96
12.2. Žene i djeca	97
12.3. Mjere za identifikaciju i zaštitu	98

12.4. Strukture za zaštitu i pomoć	99
12.5. Prirodna okolina	101
12.6. Vojno planiranje	101
II. GLAVA	103
1. ŽRTVE MASIVNOG KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA	103
1.1. Suština ljudskih prava	103
1.2. Helsinški proces	104
2. UGROŽAVANJE OSNOVNIH LJUDSKIH PRAVA	105
2.1. Pravo na život	105
2.2. Tortura	105
2.3. Ličnost kao ljudsko pravo	106
2.4. Savjest i mišljenje	107
III. GLAVA	108
1. AUTORITETI I NJIHOVE ŽRTVE	108
1.1. Uvod	108
2. TRANSCENDENTNI AUTORITETI	109
3. IMANENTNI AUTORITETI	110
3.1. Autoritet sile	110
3.2. Kultidej	113
3.3. Autoritet individue	114
3.4. Autoritet profesije	115
4. PODLOŽNOST AUTORITETU	115
5. ŽRTVE AUTORITETA	116
5.1. Potencijalne žrtve	116
5.2. Stvarne žrtve	117
5.3. Žrtve transcendentnog autoriteta	118
5.4. Žrtve zloupotrebe moći	119
5.5. Posljedice zloupotrebe moći	120
IV. GLAVA	125
1. OSNOVE EKOLOGIJE I ODRŽIVOG RAZVOJA	125
1.1. Pojam ekologije	125
1.2. Razvoj ekologije	126
1.3. Osnovne kategorije ekologije	127
1.4. Ekologija i civilna zaštita	128
2. ŽIVOTNA SREDINA I NJENA DESTRUKCIJA	131
2.1. Biološki agensi i životna sredina	133
2.2. Fizički štetni agensi i životna sredina	133
2.3. Hemijski agensi i životna sredina	134
2.4. Zagađivanje životne sredine	135

V. GLAVA	138
1. ŽRTVE TERORIZMA	138
1.1. U v o d.....	138
2. BIOTERORIZAM	139
3. EBOLA, AIDS, „KRAVLJE LUDILO“	142
3.1. Bakterije koje proždiru ljudsko meso	142
3.2. Hemoragične groznice u Korejskom ratu	142
4. VIŠESTRUKOST IZVRŠENJA TERORIZMA	144
4.1. „Nuklearni“ terorizam	146
4.2. Tipologija terorizma	146
VI. GLAVA	148
1. ŽRTVE I POČINIOCI UBISTVA	148
1.1. U v o d.....	148
2. RELACIJA UBICA - UBIJENI (ŽRTVA)	148
2.1. Uticaj ustrojstva ličnosti	149
2.2. Alkoholizam i ubistvo	150
2.3. D o b.....	150
2.4. P o l	150
3. VIKTIMOLOŠKA DIMENZIJA UBISTVA	151
3.1. Kazuistički prikazi.....	154
Slučaj 1.....	154
Slučaj 2.....	155
Slučaj 3.....	155
Slučaj 4.....	157
4. ŽRTVE U AKTU ČEDOMORSTVA	158
Slučaj 1.....	159
Slučaj 2.....	160
VII. GLAVA	162
1. ŽRTVE SAMOUBILAČKOG AKTA	162
1.1. U v o d.....	162
1.2. Antropološka tumačenja suicidalnih tendencija	164
1.3. Sociološki koncept samoubistva	164
1.4. Psihološki aspekt samoubistva	166
1.5. Samoubilačke komponente	169
1.6. Presuicidalni sindrom	170
1.7. Samoubistvo i pokušaj samoubistva	171
1.8. „Psihička autopsija“	171
1.9. Samoubistvo i krivično pravo.....	172
Slučaj 1.....	172
Slučaj 2.....	173

VIII. GLAVA	174
1. ŽRTVE PROSTITUCIJE I TRGOVINE BIJELIM ROBLJEM	174
1.1. Prostitucija kao sociopatološka pojava u Bosni i Hercegovini	174
1.2. Trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja u Bosni i Hercegovini	175
1.3. Žrtve prostitucije i trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja	179
1.4. Viktimološka perspektiva s legalizacijom prostitucije u Bosni i Hercegovini	182
1.5. Pomoć žrtvama prostitucije i trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja	188
IX. GLAVA	192
1. ŽRTVE U SEKSUALNIM DELIKTIMA	192
1.1. U v o d	192
1.2. Silovanje (član 203 KZ FBiH i član 193 KZ RS).....	193
1.3. Ko su žrtve silovanja?	195
1.4. Stepen težine seksualnog nasilja.....	198
1.5. Opservacija potencijalnih žrtava	199
1.6. Viktimološki profil silovanih	200
1.7. Žrtve masovnih silovanja	202
X. GLAVA	204
1. POSLJEDICE I ŽRTVE PERVERZNOG SEKSUALNOG NAGONA	204
1.1. Pedofilija	204
1.2. Homoseksualizam	205
1.3. Zoofilija (sodomija).....	205
1.4. Nekrofilija	206
1.5. HIV – infekcija (AIDS) kao posljedica perverzije	208
1.6. Narcizam i njegova povezanost s ostalim nastranostima.....	209
1.7. Sadizam i mazohizam.....	210
XI. GLAVA	211
1. ŽRTVE NASILJA U FAMILIJI	211
1.1. U v o d	211
2. PROLEGOMENA NASILJU U FAMILIJI	213
2.1. Nasilje među partnerima.....	213
2.2. Tortura djece i omladine.....	214
2.3. Krivična djela protiv djece i omladine	215
2.4. Kazuistički prikazi.....	216
Slučaj 1.....	216
Slučaj 2.....	217
Slučaj 3.....	218
Slučaj 4.....	218
2.5. Sindrom tučenog djeteta	221
XII. GLAVA	227
1. ŽRTVE PSIHIČKIH STRESOVA	227

1.1. U v o d.....	227
1.2. Psihički stres i njegovi psihoendokrini putevi nastanka	230
1.3. Psihički stresovi u različitim situacijama	234
1.4. Stres kod policajaca	235
1.5. Stres kao posljedica nasilja u porodici	236
1.6. Zatočeništvo i stres.....	237
1.7. Ljudi u ratu – izloženost jakim stresovima	238
1.8. Stresovi za vrijeme snažnih potresa	239
XIII. GLAVA	240
1. ŽRTVE U SAOBRAĆAJNIM NESREĆAMA	240
1.1. U v o d.....	240
XIV. GLAVA	245
1. ŽRTVE NA RADU I RIZIČNA ZANIMANJA	245
1.1. U v o d.....	245
1.2. Profesionalno trovanje ugljen-disulfidom (CS ₂)	247
Primjer iz sudske prakse	248
XV. GLAVA	251
1. ŽRTVE KRVNE OSVETE (POSEBAN VID BEZOBRIRNE OSVETE)	251
XVI. GLAVA	256
1. VIKTIMOLOŠKI ASPEKT NARKOMANIJE	256
1.1. Istorijski razvoj narkomanije	256
1.2. Definicija i vrste droga	257
1.3. Psihosocijalni aspekt narkomanije	266
1.4. Zloupotreba droga	269
1.5. Zaključak	275

TREĆI DIO RESTORATIVNA PRAVDA

1. U V O D	279
2. PROGRAM POMIRENJA	279
2.1. Negativnosti Programa pomirenja	281
3. ELEMENTI RESTORATIVNE PRAVDE	282
3.1. Proces restorativne pravde	283
3.2. Faza prije posredovanja.....	283
3.3. Faza posredovanja	283
3.4. Faza praćenja i rezultati.....	284
4. TEORIJSKO-ZAKONSKE OSNOVE RESTORATIVNE PRAVDE	286
4.1. Krivičnopravni sistem i restitucija	286
4.2. Legalnost i alternativno rješenje sukoba	287

4.3. Restorativna pravda u Njemačkoj.....	287
4.3.1. WAAGE iz Hannovera.....	288
5. MODELI SANIRANJA ODŠTETE ŽRTVI.....	293
6. OPRAŠTANJE U SUKOBU – PRETEĆA POMIRENJU.....	294
REGISTAR IMENA	296
LITERATURA	300